

**NEPRIKLAUSOMA PROFSĄJUNGA
VALSTYBĖS ĮMONĖ IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ**

Lietuvos Prezidentui
G. Nausėdai

2024- 04 - 23 Nr. 30 -24

LE Seimo Pirmininkei
Viktoijai Čmilytė-Nielsen

LR Ministrėi pirmininkei
I. Šimonytei

LR Energetikos Ministrui
D.Kreiviui

VĮ IAE generaliniam direktoriui
L. Baužiui

KOPIJA:

LR Seimo nariams

VATESI viršininkui
Michailui Demčenkai

VĮ IAE NEPRIKLAUSOMA PROFSĄJUNGA. IAE UŽDARYMO PROJEKTAS - PAVOJUJE

Valstybės įmonei Ignalinos atominės elektrinės Nepriklausoma profsąjunga (toliau – IAE NP arba profsąjunga) žemiau teikia informaciją ir prašo nedelsiant spręsti (pagal kompetenciją) situaciją viename svarbiausių Lietuvai ir Europos Sąjungai strateginiame objekte - Valstybės įmonėje Ignalinos AE.

Įmonės valdyba, kurios kadencija baigėsi š.m. kovo mėn, mūsų kaip darbuotojų atstovų nuomone, neatsakingai priėmė klaidingus ir net žalingus sprendimus, kuriuos būtina ištaisyti neatidėliotinai. Kitaip jie turės ilgalaikių neigiamų pasekmių ne tik įmonei, bet ir visai Lietuvai tiek finansinės perspektyvos, tiek saugumo kontekste.

1. Jau po 2023 m. gruodžio mėn. Europos Komisijos ir LR Seimo Įmonės biudžeto 2024 metams patvirtinimo, IAE valdyba kovo mėn. priėmė sprendimą, kuriuo įpareigojo Įmonę iki 2024 m. gruodžio 31 d. nustatyti įmonėje darbuotojų skaičių ne daugiau kaip 1600 darbuotojų, patvirtinti ir atitinkamą darbo užmokesčio fondą 2024 metams, t.y. sumažinti darbuotojų skaičių, iš esmės net 5 proc.!

Tuo tarpu Pagal LR Energetikos ministro kiekvienais metais įmonei kovo mėn. tvirtinamus strateginius rodiklius vien įrangos išmontavimo apimtys didėja palyginus su 2022 m. net 15-20 proc. kasmet, t.y. nuo 4670 t iki 5500 tonų 2024 metais, o 2025 metais turi padidėti dar daugiau nei 50% iki 8500-9000 tonų.

Taigi, mažinant žmonių resusus, to pasiekti bus neimanoma. Jau šiais metais, balandį aiškiai matosi reali grėsmė, kad 2024 metų planas nebus įvykdytas. Šių apimčių įvykdymui dar turi būti atlikti ir atitinkami projektavimo darbai.

2. 2023 m. lapkričio mėn. LR Energetikos ministerija trimitavo apie Maišiagalos projektą (radioaktyviųjų atliekų saugyklos atlaisvinimo nuo radioaktyviųjų atliekų pažangą) užbaigimą. Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų sutvarkymo projektas, kuris visgi didžiąja dalimi buvo įvykdytas: iš techninės pusės rodiklis išvežti 300 m³ buvo įvykdytas pilna apimtimi, o iš finansinės pusės 93% (iš 14 mln. per LR Aplinkos apsaugos ministeriją ir APVA skirtų lėšų nebuvo įsisavintas 1 mln. Eurų, t.y. darbai buvo atlikti efektyviau), valdybos sprendimu pilna apimtimi buvo įvertintas 0. Norėtume pažymėti, kad šis projektas nėra pagrindinis VĮ IAE uždarymo kontekste ir nėra finansuojamas Ignalinos programos lėšomis.

Šio, mažiausiai, keisto Valdybos sprendimo finansinės pasekmės yra itin skaudžios didžiai daliai darbuotojų kolektyvo. BA peržiūrėjimo fondas skirtas EK per CPVA iki 10 proc. dydžio nuo bendro Įmonės darbuotojų patvirtinto darbo užmokesčio fondo. Jis susideda iš pastoviosios dalies apie 3,0 proc. ir kintamosios iki 7 proc. Viena svarbiausių peržiūrėjimo fondo dydžio nustatymo sąlyga, kai pridedama kintamoji dalis – LR energetikos ministro tvirtinamų strateginių rodiklių už praeitus metus įvykdymas ne mažiau kaip 70 proc. IAE darbuotojų kolektyvą pasiekė žinia, kad Įmonės valdyba savo sprendimu užfiksavo, kad įmonė 2023 m. pasiekė tik 67 proc. nustatytų strateginių rodiklių (didžiąja dalimi dėl Maišiagalos projekto vertinimo). T.y. peržiūrėjimo fondą 2024 metais turi sudaryti tik pastovioji dalis apie 3 proc. Juolab, kad per 2023 metus vienas pagrindinių nustatytų rodiklių išmontuoti 4700 tonų Ignalinos AE įrangos buvo sėkmingai pasiektas.

Tuo tarpu Valdybos sprendimas teikti Energetikos ministrui tik 3 proc. vietoj viso darbuotojų kolektyvo nusipelnusio apie 8 proc. EK skirtų lėšų įmonės darbuotojų bazinio peržiūrėjimo fondą ir tuo pat metu dar nepagrįstai reikalauti mažinti personalo kiekį išskyla reali grėsmė, kad pagrindiniai strateginiai projektai savalaikiai nebus įvykdyti, o ir visai Lietuvai gali tekti savo biudžeto lėšomis vykdyti iš karto du brangius projektus: eksploatavimo nutraukimo ir giluminio kapinyno statybos (šio projekto kaina 2005 m. paskaičiavimais jau buvo 2,5 mlrd. Eur).

Taigi, manome, kad tai būtų kertinė klaida, kuri turės lemiamą ir ilgalaikę įtaką pagrindiniams įmonės projektams, nes demotyvuotų didžiąją dalį kolektyvo.

Taip pat norėtume pažymėti, kad nuo 2023 m. liepos 1 d. diegiant naują įmonės darbo apmokėjimo sistemą BA buvo peržiūrėti ir ženkliai padidinti viso labo apie 50 visų įmonės darbuotojų, t.y vadovų, ekspertų ir pan. Jų BA padidėjo 30, 60, 70 ir net 100 proc.! Tuo tarpu daugiau nei 1500 darbuotojams BA buvo padidintas vidutiniškai nuo 5 iki 10 proc. Toks sprendimas buvo priimtas socialinių partnerių bendru sutarimu, nes tiek įmonė, tiek valdyba motyvavo tuo, kad siekiant efektyvinti įmonės strateginių projektų vykdymą, tiesiog būtina pradėti nuo šių darbuotojų kategorijų. Tačiau lygiai taip pat susitarėme, kad siekiant išsaugoti kvalifikuotus patyrusius darbuotojus, peržiūrint BA 2024 m. būtent darbininkų, specialistų kategorijų darbuotojams bus ženklesnis BA padidėjimas.

Ignalinos AE uždarymas pagal atskirą Lietuvos įstojimo į ES sutartį šiuo metu 86 proc. finansuojamas Europos Sąjungos lėšomis. Derybos dėl šio strateginę reikšmę Lietuvai turinčio projekto finansinės perspektyvos nuo 2028 metų jau, *de facto*, prasidėjo. Todėl labai svarbu, siekiant savalaikių darbų įvykdymo, užtikrinti pakankamą motyvuotų ir kvalifikuotų darbuotojų kiekį, kaip to reikalauja EK bei Regulatorius.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pirmininkė
Ilona Nekrošienė